

Књижевни родови - увод

1. Разврстај особине које се односе на који књижевни род. Означи словом **Л** за лирику, словом **Е** за епику и словом **Д** за драму:

- _____ најчешће у стиховима,
- _____ субјективни доживљај ствараоца,
- _____ без опширног приповедања и детаљног описивања,
- _____ сажета, једноставна,
- _____ богата осећањима,
- _____ најчешће у текстовима,
- _____ објективан доживљај ствараоца,
- _____ приповедање и описивање,
- _____ догађај,
- _____ намењена гледаоцима (чита се, али је прави доживљај – на позорници),
- _____ тежи разрешењу супротстављених ставова,
- _____ дијалог (и монолог),
- _____ некада: јединство радње, места и времена / данас: јединство радње,
- _____ етапе драмске радње (увод или експозиција; заплет; врхунац или кулминација; преокрет, обрт или перипетија; расплет),

2. Наведи за сваки књижевни род по 3 дела, која си читао:

Лирика: _____

_____

Епика: _____

_____

Драма: _____

_____

_____

3. Који књижевни род би издвојио као омиљени? Образложи, зашто.

_____

_____

_____

Јаков Игњатовић: Васа Решпект

- 1.** Препричај својим речима како писац описује крај у којем се налази Сентандреја.

- 2.** С којим намерама се тридесет и седам хиљада српских породица које су са патријархом Чарнојевићем оставиле Србију под Турцима настанило у Угарској? Да ли се та намера остварила?

---

3. Како су Срби утицали на развој Сентандреје?

---

4. Како тумачиш израз „храм“ у овом одломку? Какви обичаји су везани за њега?

---

5. Како Војко реагује на вест о смрти Васа Решпекта?

---

6. Како је Васа добио надимак Решпект?

---

7. Шта си из овог одломка сазнао о Васином оцу, Игњи Огњану?

---

8. Какав је био Васин однос са родитељима?

---

9. Које су одлике језика којим се Јаков Игњатовић користи?

---

10. Испиши мађаризме (речи или изрази који потичу из мађарског језика) које си пронашао у тексту и објасни њихово значење.

Креативна радионица

11. Време плов те одводи у Игњатовићеву Сентандреју. Имаш прилику да се сретнеш са првим српским реалистом. О чему бисте разговарали?

Лаза Лазаревић: Све ће то народ позлатити

1. Опиши атмосферу у којој газда Благоје и капетан Танасије Јелачић чекају лађу на пристаништу.

---

2. Какве проблеме су за Благоја донела „оскудна времена“, а како он види будућност уз свога сина?

---

3. Какав страх потискује Благоје? На који начин?

---

4. Како схваташ реченицу „Све личаше на разлупану скупоцену порцуланску вазу“?

---

5. Благоје пролази поред сина инвалида не приметивши га. У каквом је он психичком стању?

---

6. Какав је однос присутних људи, у овој сцени, према богаљу? Наведи примере из текста.

---

7. На који се начин тај однос мења како време пролази?

---

8. Објасни у чему се огледа контраст између Благоја и капетана Јелачића и њихових породица.

---

9. Какав је однос државе према ратним инвалидима? Како тумачиш наслов приповетке?

Креативна радионица

10. Напиши своје мишљење о томе какав је данас однос људи и друштва према инвалидима и о томе на који начин им се може помоћи.

Симо Матавуљ: Поварета

1. У неколико реченица опиши атмосферу на почетку новеле *Поварета*.
Шта она наговештава?

---

2. Јурај је морнар који се после две године, проведене на мору, враћа кући.
Како га дочекују поједини чланови породице?

---

3. Мајка саопштава сину да је Марица, девојка коју је волео, умрла. Шта ову
вест чини посебно трагичном за Јураја?

---

4. У чему се огледа Јуретов присни однос са мајком?

---

5. На који начин мајчин сан представља утеху за Јурета?

---

6. Које су основне карактеристике новеле?

---

7. Приповедање у овој новели је сажето. Чему писац посвећује највише пажње? Због чега?

---

8. Композициона структура новеле указује на њене сличности са драмом, састоји се од пет слика. Наведи их.

---

9. Какав је језик новеле *Поварета*? Како се то уклапа у схватања епохе реализма у књижевности?

Креативна радионица

10. Замисли себе у улози Јуретове мајке. О чему она размишља пре но што му исприча свој сан у којем јој се јавила Марица, и поручила да Јурај ожени њену сестру. Напиши њене мисли у првом лицу јединине.

Радоје Домановић: Мртво море

1. Како се јавно мњење у приповеци *Мртво море* поставља према песнику, научнику и сликару?

---

2. На који начин их друштво кажњава?

---

3. Како тумачиш израз „мртво море“ из наслова приповетке?

---

4. Сатира је књижевно дело у коме се на духовит и подругљив начин оштро осуђују неке појаве у друштву или људски карактери. Шта је подвргнуто критици у овој приповеци? Илуструј примерима из текста.

Креативна радионица

5. Имаш прилику да се обратиш грађанима из приповетке *Мртво море*. Шта би им рекао? Напиши кратак говор.

---

6. Какво лично искуство имаш о животу у малограђанској средини?

---

7. Користи иронију да би описао неку појаву у својој околини која ти се не допада.

Војислав Илић: Вече

1. Војислав Илић је сликар-песник, а ово је описна (дескриптивна) песма. Које се боје јављају у њој?

---

2. Песма **Вече** дочарава природу и животну атмосферу једне сеоске вечери. Наведи слике које указују на сеоски амбијент.

---

3. Осим чула вида, песник описује и оно што спознајемо помоћу чула слуха. Који су то детаљи?

---

4. Војислав Илић је песник реализма. Које карактеристике ове песме указују на то?
